

četrti letnik
je velja s podtnino
vseh in v Mariboru
s podnjenjem na dom
za eno leto : 4.—
za pol leta : 2.—
za letni leta : 1.—

Mariborina se počila
upravljanju v tiskarni
sr. Cirila, kasneko
šolske hič. A. List se
počila do odpovedi.

Slovenški katol. tis-
čevanja društva do-
bavejo list brez po-
sebne narodnosti.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štev. 35.

V Mariboru, dne 27. avgusta 1903.

Tečaj XXXVII.

Politično zborovanje na Spod. Poljskavi.

Zadnjo nedeljo, dne 23. t. m. je zborovalo na Spod. Poljskavi politično društvo za slovenjebistički okraj. Vrt gostilne g. Hrastnika je bil natlačeno poln zavednega slovenskega občinstva. Posebno kmetov je došlo lepo število iz Hošnice, Laporja, Sloven. Bistre, s Pohorja ter Drav. p. lja. Čeravno so hoteli poljskavske kmete odvrniti od zborovanja z neko oddajo sena, vendar nič ni pomagalo. Čez 600 se jih je nabralo na vrtu. Tudi trije ali štirje nemčurji so se priplazili.

Okoli polu 4. ure popoldne je pozdravil predsednik politič. društva kmet O n i č došle s prisrčnimi besedami. Odjal je besedo drž. in dežel. poslancu g. Robiču, ki je poročal o političnem položaju. Govornik je omenil, da je tekom zadnjega meseca na različnih zborovanjih o tem predmetu poročal, zato hoče isto samo na kratko ponoviti. Politični položaj je v sedanjem času na avstrijskem jako kritičen, posebno na Ogrskem je prišlo zadnje dni do krize. Ministrski predsednik Hedervary je odstopil, ker je hotel vladati z nepostavnimi sredstvi, kot je to delal desetletja kot ban na Hrvatskem, katero je spravil do popolnega gospodarskega poloma. Njegov najboljši prijatelj, guverner na Reki, je hotel podkupiti poslance, da odstopijo od svojih zahtev. Sumiše, da je storil na željo svojega prijatelja ministrskega predsednika Hedervarya, kateremu je seveda največ na tem ležeče, da se odpravi obstruk-

cija. Naš cesar se ravno sedaj mudi na Ogrskem, da doseže sporazumljene z vlogo in z različnimi strankami. Jako dvomljivo je, če to doseže, ker Ogri so v zahtevanih nenasiljivi. L. 1867. je krona dala Ogom štiri prste, in zdaj zahtevajo že celo roko. Govornik preide na delovanje drž. zborna, v katerem se ni veliko delalo. Rešile so se sicer majhne in neznačne postave, glavna stvar pa, proračun se ni rešil. V carinskem odseku se je sicer pridno delalo in stuhtala se je marsikatera pametna, toda ko je prišel trgovinski minister Call s svojimi referenti v Pesto, da se pogaja z ogrskim trgovinskim ministrom, izjavil je isti v imenu svoje vlade, da se sploh ne spušča v nikakšna pogajanja. In Call se je zopet vrnil s svojimi ljudmi nazaj. Vlada sploh ne ugodi nobeni zahtevi niti prošnji Slovanov. Ko so javili letos Čhi svoje skromne zahteve, da se jim da vsaj zagotovilo, da dobijo češko univerzo v Brnu in svoje jezikovne pravice nazaj, jim niti tega zagotovila ni hotela dati vlada. Vsled tega so hoteli obstruirati in državni zbor se je moral razbiti. Tudi nam Slovencem vlada ni naklonjena, ker noče vpoštevati naše skromne zahteve. Vlada nastavlja v krajih s popolnoma slovenskim občevalnim jezikom uradnike, ki so ali popolnoma nevešči slovenščine ali pa nočeo slovenski govoriti. Posebno je to v ljutomerskem okraju, kjer banuje vodja pri okrajnem glavarstvu, ki je vsled svoje mržnje do Slovencev znan po celiem Spod. Štajerskem. V bistiškem okraju pride po krivičnem uradnem ljudskem štetju na 1000 prebivalcev 933 Slovencev in vendar je napis na sod-

niskem poslopij nemški. (Medklici: Morebiti pa postavijo za nas Slovence drugo sodnijsko poslopje. Sme.) Na ta način so uradi in uradniki edina zaslomba nemčurstva. Protitakemu postopanju moramo tukaj očitno protestirati. Kako nesramno pišejo nemški listi o Slovencih, je dokaz »Mariborčanka«, ki je povodom obravnave Bratuša in njegove žene, ki sta baje umorila, spekla in jedla lastnega otroka, pisali o vseh Slovencih, da so divjaki, ljudožrci itd. Kakor se pa zlaj po časnikih poroča, našla se je umorjena deklica in cela zdeva je neresnična, nemški listi so nesramno lagali. (Medklici: Taki so nemški lažnjiveci!)

O svojem delovanju v državnem zboru je poročal govornik nadalje, da je stavil predlog glede postajnih napisov in izklicavanja postaj v slovenskem jeziku. Dokazal je vladu na podlagi uradnih podatkov, kako krivični so nemški napisi v krajih, v katerih prebiva izključno slovensko ljudstvo. Zastopal je v proračunskem odseku celjsko vprašanje in čeravno se je govorilo od nemške strani o nekem kompromisu, en ni za las odnehal od svojih narodnih zahtev. (Medklici: Tako je prav! Živjo!) Zastopal je pravice slovenskega kmeta, kazal na tužni stan kmetijstva. Zahteval je splošno in enako volilno pravico. Da bi imeli slovenski kmečki poslanci več uspeha pri svojih zahtevah, zvezali so se celo s poslenimi zastopniki nemških kmetov. Govornik je zaključil svoj govor s »vesno obljubo, da se bode vedno potegovali za pravice slovenskega naroda, posebno pa za pravice slovenskega kmeta. Govoru je sledil burno odozivanje in »Živjo«.

Listek.

Pot do sreče.

Prevel F. L.

(Dalje.)

»Tukaj zunaj je preveč prijetno«, odgovori mož ter vzame pipico iz ust. »Saj imam nogo precej ovito in tudi bolečin ne čutim skoro nobenih. Mislim, da mi ne bo škodovalo, če še malo tukaj posedem. Dragomir se mora vsak čas vrniti. — Kaj je le s fantom? Saj ga ni več poznati! Popolnoma se je izpremenil. Prej se je ogibal dela, kjer je le mogel in zdaj je najpridnejši delavec.«

»Pač res«, pritrdi mu žena, »noč in dan si ne privošči pokoja. Zjutraj je prvi na nogah, zvečer gre zadnji k počitku. Posli delajo dolge obraze, kajti zdaj mora vsak svojo dolžnost storiti.«

»Da, Dragomir jim kaže, da je gospodar, pristavi mož. »Prej sem se bal mu izčiti posestvo, zdaj to lahko storim z mirno vestjo, ker vem, da pride v dobre roke. Ni se mi treba batiti, da bi vse zapravil, kakor se je prej kazalo.«

»Veš kaj sem že jaz mislila«, de žena, »da je Dragomir bržkone zaljubljen v kako deklico in ta ljubezen ga je tako spremenila.«

Vprašaj ga enkrat, mogoče, da ti obstoji.« »Saj to lahko takoj storim«, odgovori mož, »tam-le ravno prihaja. He, Dragomir, posedi malo k nama. — Midva z materjo sva ravno o tebi govorila in te hvalila. Pozej nama odkritosčeno, kaj je povzročilo, da si se tako spreobrnili?«

Fant se vsede med očeta in mater. »Kaj je to povzročilo?« odgovori, »Mati božja v Gozdu.«

Presenečena ga pogledata obo. »Mati božja v Gozdu?« vpraša ga začudeno oče. »Je li to resnica?«

»Res je! Bog mi je priča, da govorim resnico!«

»Glej, glej!« vsklikne oče. »Da, če je tako, potem je že čudež. Toda jaz ne razumen, kako se more Marija brigati za takega maloprudneža, ki se nikoli ni brigal za njo.«

»Marija bi se sicer ne bi bila brigala za me«, odvrne Dragomir, »če bi ne bila to storila na priprošnjo neke pridne osebe.«

»Kako? Na priprošnjo neke osebe?« vpraša ga oče začudeno. »Kdo pa je ta pridna oseba? Vendar ne ...«

»Saj ne uganete«, mu prekine sin besedo, »najpametnejše je, če vama vse povem. To se je namreč tako-le zgodilo: Šel sem neko popoldne, od tega je preteklo kake štiri tedne, kako židane volje iz mesta; pel sem in

Poznamen listi dobé
se v tiskarni in pet
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vre-
ta, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldna.

Kot drugi govornik je nastopil naš kmetijski poslanec g. Roškar. V uvodu govora se zahvalil govornik za zaupanje, katero so stavili kmetski volilci v njega, da so ga volili svojim zastopnikom v deželnem zboru. Nadalje poroča o letošnjem deželnozborskem zasedanju, katero je bilo tako kratko, trajalo je samo dva dni. V tem kratkem času niso mogli zastopniki slovenskega ljudstva za njega pravice nastopiti. Rešil se je samo proračunski provizorij, ne pa proračun, kjer bi jim bila dana prilika, se energično postaviti za narodne pravice. Zahtevali so splošno in tajno volilno pravico. Vsakdo, ki ima državljanke pravice, naj bi si tudi volil zastopnika v deželnem zboru, kakor V. kurija v drž. zbor. Tajna pa mora biti volitev zato, da vsakdo voli z lastne volje tajno kogar hoče, ne da bi mogel kdo vplivati na njegovo voljo. Interpelirali so tudi o krivičnem volilnem redu, kjer ima pol milijona državljanov na Spod. Štajerskem samo osem poslancev. Zahtevali so od dežele, da ustanovi na Sp. Štajerskem kmetsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Uvedel bi se tudi naj v zadnjih dveh letih ljudske šole pouk o kmetstvu. Nekateri učitelji so že začeli poučevati mladino v cepljenju, kar je tako velike koristi. Tudi bralna društva so velikega pomena za ljudstvo, ker pošteni časniki blažijo ljudstvo. Mladina, katera bere poštene časnike, se ne potepa po noči okoli, ne pijanje, ne sliši se pri nji o nikakem pretepu, ki ima posledice bedo in žalost in kateri povzročujejo, da nemški listi nesramno napadajo ves slovenski narod. Posebno osoja govornik potuhnjeno in hinavsko pisavo nemčurskega »Štajerca«, katerega prišla so ali neumni ali hudobni. Da kmetsvstvo zdajšnji čas propada, krivo je mnogo to, da se kmeti ne združujejo. Vsak stan je že zdaj združen, samo kmetje delajo vsak za sebe. Ne brigajo se drug za drugega, da se celo nasprotujejo si. H koncu še opominja govornik navzoče k združevanju, ker z združenimi močmi se lahko doseže vse, česar posamezen človek nikdar doseči ne more. Burno odobravanje je sledilo temu temeljnemu govoru našega dičnega kmečkega poslance.

Tretji govornik g. dr. Kukovec si je vzel za predmet svojega govora šolo na Poljskavi, katero bi pragarski uradniki radi ponemčili. Zadel je s svojim izvajanjem na hud odpor pri navzočih posilinemcih.

Odbornik politič. društva g. Novak iz Slov. Bistre je stavljal sledeče resolucije, katerih so bile enoglasno in z navdušenjem sprejete:

»Srce ni slabo, samo lahkomišljen je, nekoliko prevzeten in preveč razposajen. Ljuba mati, ki vidis v moje srce, veš, da mislim — Vršnikovega Dragomira.«

»Tako je molila!« vsklikne kmet s solzami v očeh. »Je to res? Ali je res tako govorila? To dekle je zlata vredno! In vse to si pred nama zamolčal? Takoj nama povaj ime deklice, da se ji greva zahvalit!«

»Le malo potrpite, oče, saj jo bodete že še spoznali, potolaži ga sin. »Pustite, da vam povem dogodek do konca. Ko sem takoj deklico poslušal, da bi mi pač nobena beseda ne ušla, zadenem z nogo ob neki star svetilnik, ki je stal za durmi. Komaj sem skočil okoli cerkvice ter se skril za bližnjim hramom, ko je že prišla deklica prestrašena iz cerkvice. Ker pa ni nikogar opazila, se je vrnila v cerkvico ter molila naprej. Jaz pa sem hitel v vas. Splazil sem se okoli hišice, kjer je deklica doma. Njena bolna mati je sedela pri oknu in molila rožni venec. Vrgel sem ženici mojo polno mošnjo naravnost v krilo ter hitel potem v mesto, kjer sem naročil zdravniku, naj gre drugi dan k vdom Poljančevi, ki je bolana. Kar bode stalo, to plačam jaz. Samo mojega imena ne sme izdati. Zdravnik mi je to obljubil ter to obljubo tudi izpolnil.«

»Tedaj Poljančeva Jelica je bila!« vs-

1. Na shodu na Spod. Poljskavi zbrani volilci iz Slov. bistrškega okraja izrekajo g. drž. in dežel. poslancu in dežel. odborniku Francu Robiču ter g. dežel. poslancu Ivanu Roškarju za njuno vestno zastopanje občeslovenskih in zlasti kmetskih koristi svoje zaupanje in zahvalo.

2. Zahtevajo, da se uvede za okrajne zastope, za deželni in državni zbor splošna, enaka in direktna volilna pravica.

3. Zahtevajo, da se ustanovi za južni del štajerske dežele kmetska in obrtna šola s slovenskim učnim jezikom in da se v svrhu, da bodo te šole tudi lahko obiskovali sinovi ubogih kmetov, dovoli primerno število štipendij.

4. Da se po slovenskem delu Štajerske nastavljam le taki uradniki, ki so zmožni tudi slovenskega jezika in naklonjeni slovenskemu narodu.

5. Volilci zahtevajo ogorčeni, da se odstrani takoj samonemški napis na okrajnem sodišču v Slovenski Bistri, ker je tak napis v popolno slovenskih krajin naravnost izvajanje domačega ljudstva in žalitev narodnega čuda.

6. Volilci protestujejo proti grdim napadom nemških listov in obljubujejo, da bodo odgovarjali na te napade le na gospodarskem polju z geslom »Svoji k svojim.«

Zborovanje je zaključil predsednik in vrl narodnjak g. Onič iz Laporja. Zahvalil se je gg. govornikom, posebno pa gg. poslancema za njiju trud. Po zborovanju se je vršila prosta zabava. Slovenjebistrški pevski zbor je popeval neumorno narodne pesmice vedno na novo spodbujan od ploskajočega občinstva. Vstal je tudi neki govornik ter proslavljal narodno ženstvo, ki je bilo mnogobrojno zbrano. Beg daj, da bi imel shod obilo sadu in zaželeni vspeh, da se kmalu začne na Spod. Poljskavi bolj živahnno narodno življenje.

Dopisi.

Iz Ljutomera. Prihodnjo nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. uri predpoldne se bo vršila v gostilni g. Ivana Vaupotiča v Ljutomeru volitev starešinstva četrte obrtniške zadruge v Ljutomeru. Odkar se je ta zadruga osnovala, doslej je bilo nje vodstvo neprerehoma v narodnih rokah, kar je pač celo naravno, ker je ogromna večina zadružnikov slovenske narodnosti.

Pod vodstvom zavednih narodnih odbornikov si je zadruga z varnostjo in poštem gospodarstvom prigospodarila okroglih 2200 K,

klikne oče, »no, mati, kaj pa ti praviš k temu?«

»Moj Bog,« odgovori ženica, ki si je med pripovedovanjem brisala solze s predpasnikom, »iz tega se jasno vidi, kaj premore pobožna molitev pridnega in pobožnega dekleta. Mati božja je uslušala prošnjo deklice, kajti Dragomir se je poboljšal. Kaj ne Božidar, da bova kupila novo zlato kronico Mariji v Gozdu. Zasluži si gotovo, ker...«

»Seveda,« pritrdi ji mož, »to bo vse dobila in novo, lepo preprogo za oltar. Zdaj pa pride deklica. Ona je lepa, pridna in poštena. Gotovo ne bo v sramoto Vršnikovi hiši.«

»Oče!« zakliče Dragomir vzradoščen in objame očeta, »je li to vaša resna volja?«

»He, he,« našmeje se oče ter se oprosti objema, »ne zadrgni me! Seveda je moja resna volja. Boljše žene ne dobis, če pol sveta obhodiš. Vršnikovim ni treba, da bi gledali na denar. Ni res, mati? Ti gotovo nisi proti temu!«

»Gotovo ne,« pritrdi žena, »samo da bi bil Dragomir srečen, da bo srečen na strani svoje žene.«

(Konec sledi.)

po katerih so se sedaj začele skomine vrjeti našim narodnim nasprotnikom. Da bi potem lahko gospodarili, kakor bi jim bilo drago, bi sedaj radi dobili zadružno starešinstvo v svoje roke, takrat pa, ko je nadzorovalna oblast poverila osnovanje zadruge zastopnikom njihove stranke, pa niso storili ničesar za zadrugo, marveč so radevolje vse delo prepustili dosedajnemu narodnemu načelniku, kateri je zadrugo doslej vestno in povsem nepristransko vodil.

Da bi lažje dosegli svoj namen, so začeli obrekovati dosedajno starešinstvo s tem, da blagajna in računi niso v redu. Ko so pa pri zadnjem občnem zboru računski pregledovalci, ki so pripadali izključno njihovi stranki, morali javno priznati, da so zadružni računi v popolnem redu in da je zadružno premoženje povsem varno naloženo, skušajo se sedaj volilcem prikupiti na ta način, da jim obljubujejo, da bodo oni, ako dobijo vodstvo zadruge v svoje roke, iz zadružnega premoženja dajali posojila obrtnikom, da hočejo vse zadružne posle opravljati brezplačno, da hočejo vpeljati uzorni red itd.

In to obljubujejo ljudje, kateri sami ne poznavajo ali nočajo pozнатi zadružnega reda in kateri ne neglajo niti jednega svojih pomočnikov ali učencev! Da hočejo s svojimi obljubami le včilcem trositi pesek v oči, je samo ob sebi umevno in sramotno bi bilo za vsakega slovenskega obrtnika, kateri bi se jim vsedel na limanice. Njim je edino le do tega, da si pridobjo gospodarstvo pri zadrugi in da bi potem lahko izpodrinili doseđanji slovenski poslovni jezik in istega nadomestili z nemščino ter s tem zopet položili nov kamen pri zidanju velikonemškega mostu do Adrije.

Ne pustimo se torej zapeljati, slovenski obrtniki te zadruge, marveč storimo vsi svojo narodno in gospodarsko dolžnost ter pridimo dne 30. t. mes. pravočasno in polnoštevilno na volišče in si izvolimo soglasno starešinstvo iz svoje sredine, same zavedne narodne može, kateri bodo tudi naše stanovske koristi najbolj zastopali. Stvar ni kar tako malenkostna, kakor bi se lahko mislilo. Naši nasprotniki nastopajo na celi črti z veliko predrenostjo zoper slovenski živelj, iz katerega se sami redijo, in tudi naša dolžnost je, da se tudi mi slovenski obrtniki takim naporom krepko postavimo v bran ter si ohramimo pri zadrugi vse one pravice, katere nam z ozirom na našo veliko večino po vsej pravici tudi dohajajo. — Več slovenskih obrtnikov četrti zadruge.

Petrovče. (Mladeniški shod.) Na mlađeniški shod v Petrovčah so došli naslednji brzjavni pozdravi:

Št. Ilj v Slov. gor. Vrli tovariši! Junaki mlađeniči! Pozdravljam te srčno, Ti vrla mlađina, — ki zbrala se danes si zopet v posvet; — na te ozira se vsa domovina, — da spolniš njej storjeni obet: — da kot si doslej na braniku vsa stala, — bi tudi v bodoče — svetinja naše — vero in dom varovala! Živeli vrla, neustrašeni, za sveto našo stvar vneti mlađeniči, ki ste se zbrali tamkaj ob bistri Savinji! Z Bogom in Marijo za slovensko domovino! V imenu šentiljskih mlađeničev Franjo Žebot.

Jarenina. Živeli zavedni mlađeniči! Neustrašeno naprej za vero in domovino! Bratski pozdrav! — Mlađeniška zveza.

Maribor. Mlađeniči, naprej po začrtani poti, naj Vas ne ostrašijo nasprotniki Vašega katoliškega in slovenskega mišljenja! — Uredništvo »Sl. Gospodar.« in »Naš. Doma.«

Št. Pavel pri Preboldu. Vrle mlađeniče pozdravljajo — izobraževalno društvo št. pavelsko.

Št. Lenart v Slov. gor. Živeli zbrani rodoljubni mlađeniči okolice celjske in Savinske doline! Združite se vsi za sveto delo v blagor cerkvi in našemu narodu! Bog z Vami in Marija! — Kaplan Gomilšek.

Št. Lenart v Slov. gor. Bog blagoslovil Vaš shod, vrli mlađeniči Savinske do-

line! Živelo naše mladeničko gibanje! — Mladenička Mar. družba pri Sv. Benediktu.

Sevnica. Neustrašeno se hočemo boiti za katoliške in narodne vzore. — Mladeči v Sevnici.

Ker je sklicatelj shoda takoj odšel iz Petrovč ter mu brzjavni urad ni pravočasno dostavil brzjavk, jih je dobil po pošti še le v torek. Zato jih ni mogel priložiti prvemu poročilu o shodu.

Logarjeva dolina. (Planinska slavnost.) Kakor smo že na kratko pisali v zadnji naši številki, se je slavnost 10 letnice Savinske podružnice »Slovenskega planinskega društva« izvršila v najlepšem redu in na občno zadovoljnost. Ker je bila ta slavnost prva svoje vrste ne samo med Slovenci Spod. Štajerja, ampak prva med Slovenci v obče, budi nam dovoljeno poročati o njej nekoliko obširnejše. Nad vse krasna Logarjeva dolina ni imela še nikdar tako izbrane narodne družbe v toliki množini na jedenkrat kot obiskovalce, kakor dne 15. avg. Od vseh strani so prihajali turisti. Čez Savinsko sedlo prikorakali so iz Koroškega vrli naši bratje Čehi; bili so širje gospodi in dve dami. Čez Kamniško sedlo prihitela je večja družba iz Kranjskega, v tem ko je večina izletnikov prišla skozi Luče in Solčavo. V Lučah se je udeležnikom slavnosti v čast postavil ob mostu slavolok s primernim napisom, vihrale so zastave, a Solčava ni imela skoraj hiše, iznad katere bi ne plapolala naša trobojnica. Po pozni maši odkorakala je večina turistov iz Solčave.

Slavnostni prostor pri Logarju bil je primerno ozaljšan z zelenjem in rudečim cvetjem ravša. Zastav in zastavic naštel bi veliko število. Pa tudi Bog je bil zadovoljen s prireditvijo Savinske podružnice, poslal je najkrasnejše vreme. Ojstrica in njene skalnate sosedne, po katerih se smo opazali tu in tam belo odejo — sneg, kazale so se nam v vsej krasoti. Krasen dan — krasen pogled! Ob pol dveh pričel se je banket, pri katerem so vrli dijaki tamburaši pod vodstvom gosp. Serajnika iz Ptujke gore prav spremno izvabljali nežne glasove iz svojih glasbil. Vsa čast za glasbo vnetim dijakom, kateri so večinoma doma od Velike Nedelje. Vrsto govorov je otvoril podružnični načelnik gosp. Kocbek, nadučitelj v Gornjem-gradu, pozdravljač vse navzočnike. V jedrnatih stavkih opisal je na kratko krasoto Savinskih planin ter označil ustanovitev naše podružnice. O delovanju Savinske podružnice in o uspehih njenih poročal je tajnik gosp. Šijanc iz Gornjega-grada. V desetih letih obstanka je ona postavila 6 planinskih koč, 1 verando, 1 jubilejno kapelico. Na novo naredila je 7 potov, od katerih je najznamenitejši oni skozi Turški žleb, ki je veljal čez 2500 K; starih potov se je temeljito popravilo 11, samo nekaj popravilo in na novo zaznamovalo pa se je 72 potov. Napisnih tabel in kažipotov se je postavilo 164. V razvedrilo in pouk članom so se prirejali skupni izleti in planinski večeri s predavanji. Društvena knjižnica ima bogato število strokovnih knjig, spisov, fotografij, zemljevidov itd. V porabo turistom spisala se je knjiga »Vodnik po Savinskih planinah«, ki izide te dni v popolnoma predelani drugi izdaji. Sodelovalo se je pri prošnjah, spomenicah, pri izdajanju špecialnih kart, pisali so se reklamni članki v slovenske, nemške, češke liste. Osnoval se je cestni odbor za zgradbo prepotrebne ceste iz Solčave v Logarjevo dolino; iz Savinske podružnice izšla je tudi zadružna »Rinka«, ki bude postavila na že kupljenem posestvu sredi Logarske doline modernim zahtevam ustrezajoč hotel.

Ne budem se spuščali v podrobnejšo razpravo o delovanju Savinske podružnice, ker nameravamo o tem prinesiti svoječasno obširnejši spis, iz katerega bodo cenjeni čitatelji našega lista spoznali veliko kulturno in narodno-gospodarsko važnost dela na tem polju.

Prostor lista nam ne dopušča priobčiti vseh govorov, ki so se govorili pri slavnosti, četudi so vsi zelo zanimivi, hočemo tedaj le na kratko navesti. Podpredsednik osrednjega odbora »S. P. D.« v Ljubljani gosp. dr. Fr. Tomišek je nazdravil Savinski podružnici, ki je od vseh najdelavnejša in je v vstrajnem in tihem delovanju dosegla pravimenitne vspehe. Koder je še pred kratkim se živil oholi tujec, tam je sedaj zaplapala naša zastava. G. dr. Ivan Dečko pozdravljal je Čehe ter omenjal njih vstrajnost in navdušenost, na kar se mu je zahvalil vseučiliščni profesor dr. Chodounsky v češkem jeziku. Burno pritrjevanje sledilo je besedam govornika. V imenu Celjanov govoril je gosp. dr. Josip Vrečko, ki je napil g. Kocbeku ter mu izročil v spomin in priznanje prelepo zlato uro kot dar celjskih Slovencev. Iz Maribora dosli g. dr. Franjo Rosina za stopal je »Podravsko« podružnico. Nazdravil je slovenskemu kmetu, ki bi si pustil rajše iztrgati srce, kakor da odstopi le ped rodne grude nemilemu nasprotniku. Napiva kmetu očetu Logarju, ki je bil ginjen do solz nad tolikim spoštovanjem. Načelnik »Kamniške« podružnice notar g. E. Orožen se spominja dobrotnikov planinstva in zlasti največje dobrotnice Savinske podružnice »Celjske posojilnice«. G. dr. Juro Hrašovec omenja delovanje tajnikovo ter napiva g. Šijancu, ki je rojen v lepih naših Slovenskih goricah, nastopivši učiteljsko službo v Gornjemgradu, se vendar tako hitro ogrel za kras naših Savinskih planin. Nadalje pozdravlja nadepolno mladino, — naraščaj, ki se sedaj že pripravlja, zapričeto delo nadaljevati v našem duhu in nazadnje se še zahvaljuje v imenu Logarja za njemu napito zdravičko. V imenu »Kamniške podružnice« govoril je g. profesor dr. Josip Tomišek napivajoč turistinjam.

Konečno se še zahvali načelnik gospod Kocbek vsem navzočnikom za vdeležbo in posebej še Celjanom za ljubo mu darilo. Obljubuje, da hoče še zanaprej delati po začeti poti in prosi v to podpore vseh članov in tudi nečlanov. — Prečitajo se še brzjavni in pismeni pozdravi, ki so došli iz Rajhenburga od načelnika »S. P. D. prof. Orožna, iz Jene na Nemškem od prof. Macherja, iz Ljubljane od Hauptmana Josipa, iz Maribora od dr. Medveda, iz Millstattu od vseuč. prof. Frischaufl in iz Kaluge na Ruskem od prof. Štifterja. Pred razhodom fotografoval je iz Gorice došli fotograf vso skupščino.

Proti večeru smo si začeli podajati roke v slovo in videlo se je vsakomur na obrazu, da se loči s težkim srcem. Vsak bi še rad ostal v tej prijetni in veseli družbi.

Dan desetletnice »Savinske podružnice« ostane vsem v najboljšem spominu.

Bilo je veselo — a sedaj se zopet nadaljuje resno delo. Vse za blagor domovine in njenega prebivalstva! Mi pa želimo »Savinski podružnici«, da bi ji Božji blagoslov še zanaprej bil, kakor je bil dosedaj!

Iz Šmartna na Pohorju. Gospod urednik! Ne čudite se preveč, da iz našega krasnega Pohorja ne dobite nobenega poročila! Sicer tudi pri nas ne manjka novic, pa vsake malenkosti ni vredno obešati na veliki zvon. Zgodi se pa tudi marsikaj, kar bi bilo vredno, da se poroča, a poročevalca manjka! Blagovolite vendar obelodaniti te vrstice iz nevkretnega peresa, da izvejo častiti bralci »Slov. Gosp.« tudi od nas nekaj novic. Imam jih sicer precej že nabranih v svoji torbi, pa za danes ne bom vseh prinesel na trg, ker bojda nimate radi dolgih litanij.

V tem letu je naša šola osirotela. Na veliki petek so nam v Gradcu pokopali učitelja g. Iv. Vrabl, ki je umrl pri čč. usmiljenih bratih za jetiko. Dobrih 14 dnij pozneje pa smo izgubili blagega nadučitelja g. Iv. Živko. B. I. je vzoren katoliški mož in jako marljiv v svoji službi. Pa kaj mislite, da je pri nas tako nezdrav kraj, da kar zaporedoma umrjeta dva učitelja? Resnici na ljubo moram povedati, da temu ni tako; prišla sta marveč

oba že jako bolana semkaj; in vzlasti slednjemu je neki zdravnik že pred par leti izjavil, (kar mi je sam pravil) da v dolini bi pač ne mogel več živeti. G. Živko je deloval tukaj okoli 16 let — z enim delom pljuč, drugi del se mu je bil že poprej posušil. Pomisliti je pa, da je imel v šoli v svojem razredu 60—90 otrok. To je tedaj dokaz, da mora biti tukaj vendar le zdrav kraj, če je možno na pljučah tako oslabelemu učitelju tako dolgo izvrševati težavni učiteljski poklic. Ker je bil izredno ljubezniv, pridobil si je veliko ljubezen in spoštovanje pri otrocih in starših, kar je pokazal njegov veličasten pogreb, kakoršnega Šmartno že dolgo ni videlo. Pod njegovim spretnim vodstvom je šola kaj lepo napredovala.

Do konca tega šolskega leta imamo začasno šolsko vodstvo. Nadučiteljsko mesto je že bojda izpopolnjeno. A kaj bo z učiteljskim mestom? Zato se ni oglasil niti eden prošnjik! In vendar je tukaj prijetnejša služba, nego marsikje druge. Stanovanje ima lepo v šoli. Kraj je, kakor sem poprej dokazal, zdrav. Nad vse krasen je pa velikanski razgled na mursko in dravsko polje, Slovenske gorice, Haloze, dravinjsko dolino itd. Izletniki, ki prihajajo vsako leto v večjem številu, se ne morejo načuditi krasnemu razgledu! In ali je morda slab v gmotnem oziru? Tudi to se ne more trditi, ker je šola v II. krajevnem razredu. In glejte, vkljub temu se ni oglasil niti eden prosilec za izpraznjeno učiteljsko mesto! In vendar koliko dobrega bi lahko storil tukaj marljiv učitelj z dobrim nadučiteljem, kakor ga pričakujemo, združen s farno duhovščino, ne samo v šoli, ampak tudi v javnosti! To pa še posebno, ako bi imel muzikalne in pevske zmožnosti! Tu bi lahko imenitno vspevalo bralno in pevsko društvo!

Naj še omenim nekaj za pisatelja knjižice »Anton Hajšek, zlatomašnik«. Pisatelju te knjižice, g. dr. Jos. Vošnjaku, so Šmartinski farani posebno pri srcu kot narodni nezavedneži. V tolazbo naj mu naznani »Slov. Gospodar«, da je letos kljub slabemu vremenu, gorelo na predvečer praznika sv. apostolov Cirila in Metoda okoli dvajset kresov po Šmartinskem Pohorju; samo v Šmartinski občini jih je gorelo pet; pri glavnem kresu proti Slov. Bistrici užigali so umetni ogenj in streljali dve uri, da se je tresel ves hrib — vrli Šmartinski fantje, ne da bi bili od koga najeti. To je pač znamenje, da je Šmartinska mladina katoliško-narodna. — Na Visolah pa nismo opažali kresa. —

Za danes končam. Bom se še pa oglasil in Vam, gospod urednik, še marsikaj zanimivega poročal, ako mi ljubi Bog zdravje da.

Šmartinski samotar.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje pri Sv. Lenartu nad Veliko Nedeljo. Katoliško slovensko politično društvo »Sloga« v Ormožu priredi dne 30. avgusta 1903 ob 3. uri popoldne pri Sv. Lenartu nad Veliko Nedeljo v gostilni g. Alojzija Dolinšek občni zbor, kjer bodeta poročala naša poslanca gg. dr. Miroslav Ploj o svojem delovanju v državnem zboru in o političnem položaju in Ivan Kočevar o deželnem zboru. Zadnji bode tudi govoril o gospodarstvu. — Slovenci! Prvokrat zboruje društvo »Sloga« v tem lepem kraju! Pridite v mnogobrojnu številu na to zborovanje ter pokažite s tem, da se zanimate za svoje politične in gospodarske težnje. Pritisn na naš narodni obstanek je velikanski in treba se bo postaviti javno in glasno v bran zoper kršenje naših pravic. — Odbor društva »Sloga«.

Politično zborovanje v Hotinjivasi pri Mariboru se vrši dne 30. avg. pri g. Francu Primec. Začetek ob 4. uri popoldne. Govorila bosta gg. drž. poslanec Fr. Robič in dr. Fran Rosina. Kmetje iz sливniške, hočke, framske, Šentjanške in sosednjih župnij pridite v obilnem številu na shod! V nedeljo na svidenje v Hotinji vasi!

Osebne vesti. Okrajni glavar v Brežicah Julius pl. Vistarini je prestavljen k namestništvu v Gradec.

Poročil se je danes, dne 27. t. m. gosp. Hinko Drobnič, c. kr. davčni pristav z gospodčno Emico Vavroho, hčerko predsednika na učiteljsku g. Vavroha.

Zaročil se je g. Franc Lamprecht, uradnik c. kr. drž. ravnat. v Beljaku, doma od Sv. Lovrenca nad Mariborom, z gospoč. Gustko Rodič iz Maribora.

Iz pošte. Pri pošti Šmarje pri Jelšah se nastavi poštni pot, ki bode obhodili dva-krat na teden sledče kraje: Bonovce, Preloge, Belo, Srejno, Koritno, Žerovo, Gaj, Korpule, Sv. Barbara, Cerovec, Kamenek, Dol, Dragomilo, Sv. Tomaž, Sv. Rok, Zaderše, Globoče, Predel, Senovica, Vrh, Močle, Vodenov, Sotensko, Sv. Nikolaj in Zastranje. — Mesto poštne upraviteljice v Št. Juriju ob Taboru je podeljeno g. Juliji Južna.

Porotne obravnave v Mariboru se pričnejo v pondeljek, dne 7. septembra in se bodo zagovarjali: dne 7. sept. poštna upraviteljica Marija Wagner od Sv. Barbare pri Mariboru zaradi uradnega poneverjenja in zlorabe uradne oblasti; dne 9. septembra Matija Radih zaradi prestopka nравnosti in Antonija Höglb iz Breznika pri Marenbergu zaradi nameravanega umora svojega moža; 10. septembra Anton Urajanik zaradi tativne; 11. sept. hlapec Franc Mlaker zaradi uboja.

Mariborske novice. V petek, 21. t. m. je umrl mizarski mojster Jožef Volčič v 68. letu svoje starosti —

Celjska „Domovina“ hoče v zadnji številk z znano gostobesednostjo zagovarjati svoj istotako nesramen kakor neumen napad na mladeniške shode. Da si olajša delo, pod takne nam prav pogumno, da smo jo obdolžili zavezništva s »Štajercem«, »Deutsche Wacht« itd. potem pa v potu svojega obraza bije po tej namišljeni »naši« trditvi. Otročje! Svojih natolcevanj, da bi mladeniški shodi ne bili dovolj narodni alicelo škodovali na rodni stvari, pa noče preklicati! K stari nepoštenosti pridruži le novo nepoštenost! To je naš odgovor na obširno brbljanje zadnje »Domovine«.

Ogenj. V četrtek, dne 20. t. m. zjutraj ob 2. uri je vdarilo v opekarno Jožeta Heu v Selnicu ob Dravi ter jo upepelilo. — V torek, dne 25. t. m. dopoldne je pogorela hiša posestnika po domače Četina v Podlogi pri Gotovljah. Zgorel je tudi kozolec. — V pondeljek, dne 24. avg. je zgorela hiša in hlev posestnika Janeza Goldner pri Sv. Miklavžu pri Mariboru. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Nesreča. V Bukovcih pri Sv. Marku niže Ptuja so se peljali 17. t. m. 4 moži v čolnu čez Dravo. Ker je bila reka deroča, je nesla čoln pod neki dravski mlin, pod katerim je potegnilo čoln in vse štiri osebe, ki so se krčevito prijele čolna, na katerem je stal mlin. Tako so viseli cele četrt ure, ker klicanje vsled ropotanja mlina ni nič pomagalo. Slednjič je vendar jeden ponesrečencev prijal za neko verigo in splezal v mlin, od koder je poklical pomoči, da so ostale resili. — V sredo, dne 19. t. m. je strela udarila v vojaka domobranca, ki je stal pri smodnišnici v Celju z nasajenim bajonetom na straži. Dozdaj je še pri življenu, toda dvomi se, če bode okrevali. — Ponesrečil se je dne 23. avg. na postaji Zidanmost delovodja Gregor Strubl. Spodrsnilo mu je pri vlaku ter si je zlomil levo roko in nogo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Umrl je v Podčetrtrku lekar nar g. Sigmund Watzulik. — V Cerknici na Kranjskem je umrl c. kr. notar g. Leop. Vehovar, rojen na Pristavi pri Šmarju pri Jelšah.

Posnemanja vredno! Občina Smolnik je odpravila dvojezične krajevne napise ter jih nadomestila s samo-slovenskimi. »Marburgerca« pa že javka, da se smolniškim Nemcem krivica godi. Koliko jih pa je? O!

Ptujske novice. Tukajšnji sodniki so izročili: 20. t. m. kočlarja Janeza Gašpariča iz Placer, ker je na sumu, da je ukradel dve žepni ur; 19. t. m. dninarja Jožeta Satler iz Strajne, ki je tudi na sumu tativne; zaradi prestopka zoper nравnost 14 letnega viničarskega sina Franca Ferberger iz Tomajne. — Kolo je bilo ukradeno 16. t. m. nekemu pionirskemu častniku.

Znanje slovenščine naših poštnih uradnikov. Pisalo se je že, kako morajo pisma s slovenskim naslovom dostikrat romati križem sveta, predno dospejo na svoje mesto, ker poštni uradniki ne vedo, ali nočejo vedeti slovenski. Zopet dva slučja! Pismo oddano na pošti v Ivanjkovcih (pri Ljutomeru) z razločno pisanim krajem namembu: Sveti Peter pri Radgoni, je šlo najprej v Št. Peter na Kranjskem, od tam k Sv. Petru pri Gradcu in še le četrti dan je dospela k Sv. Petru pri Radgoni. — Še lepše: 23. avgusta 1901 je bila oddana v Ljutomeru razglednica, naslovljena v Središče. Strmite, kod in kako dolgo je hodila ta razglednica po svetu! Še isti dan je bila na pošti v Radgoni, dva dni pozneje že v Nagy Szredistye na Ogrskem, štiri dni pozneje zopet dvakrat v Radgoni in še le 30. avgusta je srečno dospela na pravo mesto, v Središče. Torej celi teden je potrebovala od Ljutomera do Središča, kjer je razdalje samo tri ure peš hoda. Omenjena razglednica je na naslovni strani polna raznih opazk s svinčnikom, črnim, rdečilom in prilepljenimi listki, kakor: »vihsza«, »nach Polstrau (Središče)«, »per verses«, »Ismeretlen-Inconnu«. — Slovenec, tako delajo s tvojim jezikom na tvoji zemlji oni, ki jedo tvoj kruh!

»Grmanski zmaj« v Slov. Bistrici. Strmeli smo, ko smo slišali, kaj je mogoče v takozvani »Slovenski« Bistrici. Da je tukajšno gasilsko društvo, ki je seve v nemčurskih rokah, priredilo na predvečer rojstnega dne Nj. Veličanstva bakljado, to je prav lepo in vse hvale vredno, a vsaj neumestno je bilo, da se je slišalo po obhodu na čast cesarju hajlanje (Gg. nemčurji, ali ne veste, da se kliče pri takih priložnostih »Hoch«, ne pa »hajl«, ki je le nesramno izzivanje slovenje-bistrških Slovencev!?) In čujte, kaj se je zgodilo! Nek dijak-radikalec si je dovolil strašansko smelost, pa je zavpil pri tej priložnosti »Živio!« To je bil nemški pogum, ko so se zadrali vsi okolijoči Nemci vanj! Najbolj pa se je skazal znani posilinemec Bratuša s svojo nežno polovico ter je celo vedel, da je to »gemajnhajt« ako poslavi Slovenec Nj. Veličanstvo s klicem »Živio!« A najlepše je še prišlo. Namesto, da bi se dotični Bratuša sramoval svojega klica, namesto tega je šel isti Bratuša po redarja in ta si je zapisal res ime — slovenskega dijaka! Tedaj tako daleč smo že v Avstriji. Slovenci zapomnita si to dobro, ako se kliče cesarju »Živio«, je to »gemajnhajt«. No, Slovenci v Slov. Bistrici menda to že vedo, zato pa se niso upali nastopiti proti takemu izzivanju. Ta dogodek, ki je sicer precej malenkosten, osvetluje vendar z vso svetlobo tukajšne odnosnike. Jako čudno je, da se tukajšni Slovenci prav nič ne gibljejo, ampak gledajo z mirnim očesom, kako prodira »grmanski zmaj« v našo slovensko domovino ter se šopiri z vso mogočnostjo po naših tleh!

Od Sv. Bolfanka v Slov. goricah se nam poroča: dne 13. t. m. je bila tukaj pri nas huda nevihta, da stari ljudje ne pomnijo take. Strela je udarila dvakrat; prvič v hišo Janeza Muršec v Bišečkem vrhu, in čez četrt ure v hišo Janeza Habjanč na Kozlovcu, oboje v župniji Sv. Bolfank. Povsod

so se gospodarska poslopja z veliko težavo rešila, ker so bila blizu hiše.

Iz Slovenjgradca se nam poroča: Cesarska slavnost dne 18. t. mes. se je pri nas posebno slovesno vršila. Že na predvečer je naznanjal pokanje topičev in šviganje raket slovesen dan. Mudil se je ta dan pri nas deželno-brambovski polk št. 4 iz Celoveca. Slovesna sveta maša, katero je služil naš prečast. gospod nadžupnik, se je vršila pod milim nebom. Udeležilo se je iste vse vojsko, šolski otroci s svojimi gg. učitelji in velikanska množica ljudstva.

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. K tukajšnjemu trgovcu in krēmarju Francu Sitar, ki ima nemški napis »Gasthaus, Kleidermacher und Gemischtwarenhandlung« je prišla neka nemška gospa nekaj kupovat. Pa kako se je čudila gospa, ko se nista mogla nemški pogovarjati, ker g. Sitar ne zna nemški, čeravno ima tako lep nemški napis. Morala se je poslužiti slovenščine, da se je z njim razumela. Je pač g. Sitar Slovenec, čeravno noče biti. — Naš župan g. Škaf se te dni sem nekako skriva, še celo k maši ga ni bilo zadnjo nedeljo. Zakaj le? — Tukaj sta se stepila dva zakonska, in zdaj je mož ves opraskan na obrazu. Pil je baje nekoliko rad in ženi se seveda to ni dopadlo. Upamo, da se bude mož nekoliko poboljšal. — Kovači so, čeravno močni, navadno miroljubni ljudje, zato pa mnogokrat rajši od dejo, kakov bi se tepli s kakim vročekrvnež m. Kaj ne? No mi se že razumemo!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Tukaj je umrl dne 21. t. m. gospod Franc Vrbnjak, trgovec in posestnik. Pogreba se je udeležila velika množica; na pokopališču je zapel pevsko društvo ganljivo nagrobnico. Lahka mu zemlja!

Strela je udarila dne 13. t. m. med 4. in 5. uro popoldne v hišo posestnika Franca Glušič v Št. Iiju pri Velenju. Ubila je na pragu stoječo gospodinjo Ano Glušič. Rajna zpušča moža s šestimi otroci v starosti 2–14 let. Ogenj se je s pomočjo požrtvovalnih sosedov kmalo pogasal.

Pasji kontumac je odpovedan v občinah: Sv. Ema, Žabika, Roginska gorca in Sv. Peter na Medvedovem selu.

Poskušen samomor. Hišna posestnica Marija Polenčič v Brežicah je skočila 24. avg. v Savo. K sreči jo je zapazil delovodja pri uravnavi Save g. Andrej Volovec, ki jo je izvlekel iz vode ter spravil na dom.

Azbest so našli v občini Št. Janž pri Spod. Dravogradu na zemlji posestnika Časa.

Novi sejmi. Občina Loka pri Žusmu je dobila štiri nove sejme in sicer 13. aprila, 20. julija, 25. avgusta in 12. septembra.

Zivinska sol. Cena živinski soli se je znižala od 10 K na 6 K za 100 kg. Živinorejci, poslužujte se te ugodnosti!

Zgodnja zima? Te dni so že baje letete divje gosi v južne kraje. To se godi navadno v pozni jeseni. Tudi lastavice so letos jako zgodaj odletele! Ali pomenja to zgodnjo zimo?

Železnica Polzela—Kamnik. Železniško ministrstvo je izročilo merjenje železnice Polzela—Kamnik inženjeru V. Lindauer v Celju. Dolgost železnice je okoli 40 klm.

Železnica Grobelno—Slatina—Rogatec dobro napreduje. Železna proga je blizu dogovoljena. Te dni bomo videli prvič puhati parni stroj, ki bo vozil drobno kamenje in pesek. Govori se, da se prične koncem oktobra osebni promet na tej proggi.

Griža razsaja v Šmarskem okraju. Višji zdravnik iz Grada je z drugimi zdravniki ogledoval po nekaterih vaseh bolnike. K sreči jih se ni mnogo umrlo. Velika večina ozdravi.

Občinske volitve v Št. Juriju ob juž. želez. je dejelna vlada razveljavila ter odredila nove volitve.

Ubegli vagon. Minuli teden v sredo je odpeljala močna burja okoli 10. ure zvečer železniški vagon iz postaje Polzela—Braslovče. K sreči proga proti Celju ne pada močno, zato ni dirjal vagon s preveliko hitrostjo v

Celje, kjer so ga ustavili. Med potom se ni prigodila nobena nesreča.

Celjski župan. Dne 25. t. m. je novo potrjeni celjski župan Julij Rakusch storil uradno prisego v roke namestnišvenega svetovalca barona Apfaltrerna in v navzočnosti celega obč. zastopa.

Izzrebani porotniki za III. porotno zasedanje pri okrožni sodniji v Celju. Glavni porotniki: Rajster Franc, hotelir v Šoštanju; Kumer Mihail, zidarski mojster v Šoštanju; Rükl Peter, gostilničar v Št. Lenartu pri Trbovljah; Vrečko Jakob, posestnik v Boletni; Czapek Anton, gozdar v Planini; Pachiaffo Franc, juvelir v Celju; Chiba Anton, klobučar v Celju; Bacho Franc, knjigovodja v Celju; Schwarz Franc, čevljar v Šoštanju; Klabuča Jožef, mizar v Brežicah; Petek Fr., trgovec v Ljubnem; Marzidovsek Ivan, posestnik v Zgaju; Skaza Franc, posestnik v Velenju; Robeh Jožef, posestnik v Kladju; Jelen Franc, gostilničar v Polzeli; Faleschini Avgust, župan v Brežicah; Jezovšek Mihail, c. kr. notar na Vranskem; Löschnig Janez, trgovec v Šnarji; Wolf Jožef, veleposestnik pri Sv. Petru v Savin. dolini; Pinterič Jan., trgovec v Brežicah; Šveiger Alojzij, gostilničar v Raženburgu; Fazarinc Anton, posestnik v Ostrožnem; Mlaker Jožef, posestnik v Ponikvi; Kovačič Andrej, c. kr. nadkomisar vojne mornarice; Echberger Anton, ključavnicičarski mojster v Celju; Cukala Franc, posestnik in trgovec na Gomilskem; Possek Franc, grajsčak v Pregledi; Ježovnik Vincenc, posestnik v Velenju; Pejha Emanuel, oskrbnik v Loki; Druškovič Franc, mesarski mojster v Brežicah; Kos Matija, posestnik v Oplotnici; Kreuch Jožef posestnik v Dobovi; Janič Vincenc, pek v Celju; Lavrič Janez, trgovec na Vranskem; Ludvik Jakob, hišni posestnik v Celju; Diermayer Richard, knjigovodja v Št. Ler actu pri Trbovljah. Namestniki porotnikov: Kuster Oton, gostilničar; dr. Serneč Josip, odvetnik; dr. Jurij Hrašovec, odvetnik, Kager Konrad, pasar, vsi v Celju; Ježovnik Franc, p. dom. Šantl, posestnik v Petrovčah; Ravnikar Janez, trgovec; dr. Vrečko Jožef, odvetnik; Makeš Karl, agent, Gregl Anton, kovaski mojster, vsi v Celju.

Iz Lokovice pri Šoštanju. Zadnja gftna krota ve bahato v svet trobiti, da sta se pri zadnjih občinskih volitvah v okoliški občni kmet in rokodelc zdramila in sta pokazala, da sta samostojna ter le kmete volila, do katerih ima Kokelj, pristas giftne krote, zaupanje. Do tega časa nismo Lokovčani vedli, da smo črna odiralna druhal, sedaj zjasnilo se je med nami in vemo, pri čem smo. Družmirčani, Ravnčani in Lokovčani povejte nam, jeli so Blaž Abšteter, Miha Ravlan, Miha Melanšek (Brezovšek), Martin Reherman, Martin Krt, Jernej Gožnik, Miha Tajnik, Štefan Tajnik, Janez Jazbec, Jaka Blagotinšek, Jože Košan, Tomaž Maze, Janez Hribaršek in Miha Verhovnik res možje, kateri misijo drugače, kakor n. pr.: Jaka Falco, Janez Dvornik v Lokovici, Janez Strožič, Blaž Zapušek, Matija Kotnik, Anton Meh, Franc Goršek, in da zastopajo iste koristi in iste misli, kakor jih gftna krota trobi v svet? Sramotno je za nas kmete, da pripuščajo nekaterini, da se vsiljuje po šoštanjskih gospodih okoli znane tovarne gftna krota, in da sramoti nas kmete, katerim je bl le blagor občine pred očmi. Zadovoljno zabilježimo poročilo g. funega korundiča, kajti sedaj vemo, pri čem smo in pozdravljamo novi občinski zastop, kateri bode že pokazali, kako zna ptujski listič lagati. — Eden od črne druhal v Lokovici.

Črešnice pri Vojniku. K pridnosti nas vse sili! Potovalni učitelj Belé nas je 9. avg. prvkrat podučeval v sadjereji. Sadimo naj kardinal jabolko, kanada reneto, dama zan reneto, mošancke in bobovce. Zadnji rodi največ. Dobri sadniki se dobijo iz Gleisdorfa in kmalo jih bo dajala dežela po nizkih cenah. Sadi se naj plitvo. Večkrat se mora gncjiti in zatirati škodljivce. Hvala za nauke. — Toča 13. avg. in divji vihar ter naliivi

18. avg. ponoči priganjajo ceste pridnejše popravljati. Delo na cesti skoz Rove napreduje tako dobro, da že lahko čez sto let tam vozimo. Možje na noge! Podjetniki, ki iščejo rudo, naj pogledajo še v naš kot. — Ker pomanjkuje delavcev vedno boli, se bomo morali zdjediniti, da si mlin za sadje kupimo, dva ali trije skupno. Ravno tako zavračujmo nemške dopise od sodnije ter glavarstva. Uradniki se le naj učijo slovenski — dobivajo lepe groše. Nič drugače ne postopajmo proti nemškim trgovcem. Ponujajo priliznjeno našim ludem svoje blago. O da! naš denar vam diši, naš jezik pa zaničujete. Take pustimo, naj se le maštijo od nemščine! Imamo slovenskih trgovcev dovolj. Imamo tudi novega župana in učitelja.

Cerkvene stvari.

Sinoda lavantinske škofije se je pričela dne 14. avg. jako slovesno. Udeležuje se je 218 duhovnikov.

Imenovanje. Dušnim pastirjem na prisilni delavnici v Messendorfu je imenovan č. g. Ernest Trstenjak, kaplan v Kamnici.

Zahvala. Vsem blagim darovalcem za stavbo nove predmestne cerkve Magdalenske: prisrčna zahvala! Sveta maša se bo za nje služila dne 4. septembra ob 6. uri.

Provincijalom kapucinske provincije na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem je zopet izvoljen o. Edvard Bervar.

Podeljena je župnija Ljutomer čast. g. duh. svetovalcu in župniku pri Sv. Petru pri Mariboru Martinu Jurkovič.

Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Franc Krulje iz Žalec k Sv. Magdaleni v Mariboru, Jak. Fink od Št. Petra pod Sv. gorami v Žalec, Anton Postružnik od Sv. Križa pri Slatini k Sv. Petru pri Radgoni, Jožef Janžekovič od Sv. Petra pri Radgoni k Sv. Križu pri Slatini, dr. Josip Somrek od Šnarja pri Jelšah v Celje, Ivan Jurko od Sladke gore v Šnarje pri Jelšah.

Novo nastavljeni so kot kaplani čč. gg: Simon Petek pri Št. Rupertu nad Laskim, Ivan Ogradi pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Alojz Gričnik na Sladki gori in J. Kavčič pri Sv. Kunigundi na Pohorju.

Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. bodo imeli sv. misjon od 5.—12. septembra čč. gospodje od sv. Jožefa pri Celju.

Makole. To je bil dan veselja, kakor šnega pri nas dozdaj še nismo dočakali. Nas domaćin-rojak zlatomašnik preč. g. č. kanonik, kn. sk. konzistorialni svetvalec, zlatokrižnik, mestni župnik, dekan itd. v Slov. Bistrici, Anton Hajšek, počastil je svojo rojstno župnijo in tudi pri nas obhajal zahvalno daritev za srečno izpolnjeno petdesetletnico svoje sv. duhovske službe. V Slov. Bistrici se je vršilo slavje, kakor znano, dne 3. t. m. tudi izredno sijajno. V Makolah pa smo imeli to slovesnost v nedeljo, dne 16. t. m., in to je bil ravno petdeseti obletni dan sv. nove maše imenovanega preč. gosp. zlatomašnika. Cela župnija je bila na nogah; godba, streljanje, slavoloki, bela ovenčana dekleta itd.; vse, staro in mlado je veselo gledalo ljubomili obraz častitljivega zlatomašnika, ki je s krono na glavi, šopek v roki, ob starostni palici krepko korakal v dolgem častnem obhodu h Gospodovemu altaru. Ko se je na prižnici prebrala prisrčna čestitka pismena našega premil. knezoškofa Mihuela in po nji se tudi iskreno pismo prevzviš. škoča Jurija Strossmayerja, vskipelo je občno navdušenje do vrhunca. Slava našemu vrlemu rodoljubu, slava mnogostransko zasluznemu zlatomašniku! Živel gospod, ki je prava dika in ponos naše makolske župnije, pa tudi za Bogom naš največji dobrotnik! Slava mu! — J. Vošnjakove slavnostne knjižice: »Anton Hajšek, zlatomašnik«, smo ob slovesnosti razdelili po naši domači župniji blizu do 500 izvodov.

Društvena poročila.

Iz Gornje Radgone. Dolgo že lepa, a žal ponemčurjena Gornja Radgona ni videla

tako navdušenih Slovencev in Sloven, kakor v nedeljo, dne 23. t. mes. na z zelenjem in cvetjem ter narodnimi zastavami krasno ozlajšanem vrtu pri »Osojniku«. Kaj pa nas je navdušilo tako? Kmetsko bralno društvo je priredilo ta dan lepo veselje, ki nam ostane trajno v spominu. Mične, v narodnem duhu zbrane pesni so se vrvstile z milimi glasovi slovanskih tamburic, da je odmevalo daleč po potujčeni okolici. Še listje na dreju, v čegar senci smo se veselili, je bilo popolnoma mirno, kakor bi poslušalo in umelo te nežnoveče glasove slovenske. Vmes pa so nas naši vrlji mladeniči kratkočasili z veliko smeha vzbujajočima šaloigramu »Mačkom« in »Kakor ti meni, tako jaz tebi«. Brezvomno najvažnejša točka na sporedu pa je bil vnesen govor slavnoznanega g. Gomilšeka. S samo njemu lastno zgovornostjo nas je navduševal v skoro eno uro trajajočem govoru za delo, delo krščansko in narodno, katero edino more osrečiti Slovence. Vera in narodnost, to sta pri nas Slovencih dva neločljiva činitelja, in kdor se pri svojem delovanju za narod ne drži obojnega, dela brez vspeha, ne zida, am-pak ruši. Vsakdanji vzgledi nam kažejo, da je le veren človek dober narodnjak in narobe. Preteklost našega naroda in drugih Slovanov priča, da je naše pradele le vera navduševala za junaška dela v obrambo in prid domovine. To versko in narodno delo pa bi naj vršili vsak po svojih močeh in v svojem delokrogu i stariši kot vzgojitelji, možje kot gospodarji in politiki, mladina pa z neprestanim izobraževanjem samega sebe! Pritrjevalni gromoviti živio-klici so sledili jedrnatemu govoru, ki je kmalu pokazal svoj učinek s tem, da se je nabrala lepa vsota za Ciril-Metodovo družbo. Še so donele ljubke pesmi in zvenele miloglasne strune v nočno tmino, pa morali smo se, dasi neradi, razstati s soglasno željo: O prvi priliki na zopetno svidenje!

Dobrna pri Celju. Za zastavo »Braln. društva na Dobrni« je zanimanje vedno večje. Ne samo iz spodnještajerskih slovenskih krovov, tudi iz Ljubljane, Gorice, Dunaja in celo iz Češke prihajajo prispevki. Važnost in pomem društvene zastave za Dobrno in okolico so spreviedeli namreč prijatelji in tudi — nepriatelji, kateri bi radi delali ovire, ko bi se dalo. Da se pa stvar predolg ne zavleče, obrača se odbor še enkrat s ponizno prošnjo do vseh, katerim je mogoče, in kateri imajo voljo, kaj darovati, da to store prav kmalu. Natančni izkaz darov in darovateljev se objavi ob sklepu. — Odbor brałn. društva na Dobrni.

Lešnica pri Ormožu. Dne 23. t. mes. je v runečki šoli zborovalo »kmet. društvo Lešnica in okolica«. Po sprejemu novih udov in prečitanju doslih dopisov se je razpravljalo o vporabi društvenega trijerja, katerega je društvo baš prejšnji dan prejelo. Stroj se odlikuje po svoji izredni velikosti in močnim sestavom. — Veleslavni okrajni zastop ormoški je društvu blagohotno naklonil 50 K podpore, za kar se je velec. g. načelniku dr. J. Oulec izrazil najtoplejša zahvala. Društveni predsednik g. F. Vabič je kratko razpravljal pomen in vrednost narodnih knjižnic in predlagal, naj se snuje društvena knjižnica. Po enoglasnem sprejemu predloga se je v knjižnični odsek volil predsednikom gospod nadučit. F. Vabič, zapisnikarjem učiteljem gosp. J. Vertot in odbornikom g. I. Meško iz Gor. Ključarovec. Z uresničenjem predloga se bo takoj pričelo. Pri prihodnji mesec se vršečem zborovanju bo predaval g. učitelj in posestnik Ant. Kosi iz Središča o nekaterih naših razmer in navad se dotikajočih točk kletarstva. V prid naše denarnice priredila se bo tombola. Na svidenje septembra!

Šolarska kuhinja v Sevnici. Gospod urednik, zadnjič ste poročali, da so sevniški mladini ljudi začeli s šolarsko kuhinjo leta 1901; toda resnici na ljubo bodi povedano, da se je ta kuhinja začela ob času gospoda kateheta Podvinskega, se nadaljevala pod vodstvom g. kateheta A. Šuta, a zadnja štiri leta — po presledku par let — menda do-

segla vrhunec vseh na Štajerskem obstoječih sličnih družb. Razdelilo se je namreč leta 1899/1900 14.635, leta 1900/1901 15.536, leta 1901/1902 15.780 in leta 1902/1903 19.692 kosi. Ljubi Bog, daj, usmiljenih src in radodarnih rok, da bode letos število kosi doseglo dvajsettisoč!

Sv. Jurij ob juž. želez. Obeni zbor požarne brambe v Krajnici, ki se je vršil dne 16. avgusta v Polju, se je izvolil sledeči: Jakob Mlinar, načelnik; Blaž Benedikt, podnačelnik; Ivan Fajdiga, blagajnik; Valentin Turin, tajnik; Štefan Safran in Alojz Zupančič odbornika. Za zborovanjem se je vršil srečolov, katerega je velika množica težko čakala. In ko so se začeli dobitki deliti, so bili nekateri prav veselih obrazov, drugi pa so se kislo držali, ki niso nič dobili. Toda žalost se je kmalo v veselje spremenila. Že od daleč smo zagledali množino okrašenih vozov in koleseljnov, na katerih so prihajali tukajšni vrli narodni mladenci in navdušeni tamburaši z mladeniškega shoda v Petrovčah. Vsprejeli smo jih veselo v svojo sredino in zadonele so tamburice naših vrlih tamburašev. Da je bila zabava prav sijajna, to bi mi skoraj ne bilo treba posebej omenjati. Posebno nas je razveselil prihod našega prijubljenega gosp. kaplana Maksa Ašiča, ki so v lepih, jedrnatih in pomenljivih besedah navduševali mladeneč, posebno pa našo požarno brambo za našo narodnost, za ljubo našo slovensko domovino. Vsem, ki so se udeležili naše slavnosti, se toplo zahvaljujemo, osobito pa našim tamburašem in drugim fantom, ki so se tako polnoštivilno naravnost iz Petrovč pripeljali v našo sredino. Zahvaljujemo se tudi g. Ašiču za veliko prijaznost in za lepe besede, ki so nam jih govorili. Pričakovali smo tudi naših sosedov požarnikov iz trga ali čakali smo jih zastonji. Zopet se nam je vsilila misel, da živi le nemški duh v srečih naših slavnih fajerberjev, ki raje gredo na nemške slavnosti na primer zadnjiji na Dobrno, kakor pa med svoje brate Slovence.

Iz drugih krajev.

Silen požar v Budimpešti. V ponedeljek, dne 24. t. mes. zvečer je silen požar skoro do celo uničil štiri nadstropja visoko poslopje velike pariške trgovine Goldberg v Budimpešti. Trgovina je bila nameščena v podzemlju, pritličju ter prvem in drugem nadstropju, v ostalih dveh nadstropjih so bila zasebna stanovanja. V trgovini je bila nakupičena velika zaloga pchistva, obleke in raznega lepotičnega blaga. Stopnice so bile v vseh nadstropjih lesene. Ogenj so zapazili ob 7. uri 20 min. Širil se je s toliko naglostjo, da niso mogli rešiti prav ničesar. Osobje v prodajalni, nad 170 po številu, se je moglo rešiti le iz pritličja, ostali uslužbenci so ostali večinoma žrtev plamena. Stanovniki iz dveh najvišjih nadstropij so poskakali na rešilne rjuhe ter se jih je pri tem 17 do smrti ponesrečilo, ker jih je mnogo skočilo mimo rjuh. Devet oseb je ostalo na mestu mrtvih. Grozni so bili prizori, ko so ljudje vili roke, stojec na oknih tretjega in četrtega nadstropja. Ob 10. uri, ko so menili, da je ogenj že omejen, je nakrat nastal velik vihar in požar se je raztegnil na vso skupino hiš. Sosednje hiše št. 38, 40 in 42 so popolnoma pogorele. Pri gašenju je v ponedeljek zvečer in torek zjutraj sodelovalo vse gasilstvo in vojaštvo. — Ogenj je nastal vsled vnetja plina v kleti, ker je cev počila. Uradno poročilo iz Budimpeštejavlja, da je bilo priškoku v rersilne rjuhe 13 oseb ubitih, 17 smrtno ranjenih, zgorelo je pa 40 do 60 oseb. Škodo cenijo na štiri milijone. V torek je obiskal cesar, ki se mudi sedaj v Budimpešti, v bolnici ponesrečence ter jih tolažil.

Pestunja srbskega kralja Petra. Minoli mesec je prišla v novo kraljevo palajočo v Belegradu neka stvara, 84 letna Katarina Tomič iz Bele Crkve pri Vršacu; hotela je že pred nekoliko dnevi govoriti s

kraljem in se je v to svrhu predstavila kraljevemu adjutantu kot bivša pestunja kralja Petra. Kraljev adjutant, ki pa ni prav verjel, ji je sporočil, da mora prositi za posebno avdijenco, ako želi s kraljem govoriti. V torek 4. t. m. se je dovolila stvari posebna avdijenca. Adjutant jo je peljal v sprejemno dvorano. Kralj je prišel stvari nasproti in ji dal roko z besedami: »Da, da, ti si Katarina, spoznal sem te takoj!« S solzami v očeh je govorila sivolasa stvara kralju rekoč: »Prišla sem, gospod, da Vas pozdravim kot novega kralja, da Vam povem, kako sem svojedobno molila Boga, da bi se zopet povrnili v domovino in da bi zopet zasedli prestol Vaših slavnih pradedov, in goreče sem prosila, da bi mi dobri Bog dal doživeti ta veseli trenutek.« Ko je potem hotela kralju poljubititi roko, ni tega dopustil, ampak jo je sam objel in poljubil. To je stvarno vzradostilo in ohrabrilo, da je sama objela kralja in ga spoštljivo poljubila na čelo. Po tem gulinjem prizoru je razvezala svojo culico in vzela iz nje malo sličico, otročji bič in košček papirja ter rekla: »Tukaj so, gospod, moji spomini iz one dobe, ko sem bila Vaša pestunja; hranila sem te stvari dolgo vrsto let kot dragocene svetinje iz prošle srečne dobe.« Kralj je z vidnim zanimanjem zrl na sliko, katera je predstavljala njega kot desetletnega prestolonaslednika v uniformi, s sabljo ob oboku in z redom Medžidije okolu vrata. Slika je bila napravljena isti dan, ko je takratni desetletni Peter Karadjorgjevič dobil od turškega sultana oni visoki red in ko ga je njegov oče imenoval svojim adjutantom. Najbolj zanimiv je orumeneli listič, katerega je stvara izročila kralju. To je pismo, katerega je pisal kralj svoji pestunji Kati I. 1854. Pač dragocen spomin to! Kralj si je nato zabiložil naslov svoje bivše pestunje in ji oblubil, da jo bode v najkrajšem času obiskal. Bogato obdarovana in vsa vzradoščena je zapustila Kata Tomič kraljevo palačo.

Rimski krojači pred papeževim izvolitvijo. Največ opravka med papeževim smrtjo in izvolitvijo novega papeža so imeli v Rimu krojači. Treba je bilo v največji nagnici napraviti žalne obleke za mnogobrojne domače in tuje duhovnike. Kakor znano, nosijo kardinali rudečo obleko, nihova žalna obleka pa mora biti vijoličasta. Papežev dvorni krojač pa mora vrhutega se izgotoviti tri bele papeževe obleke, in sicer eno majhno, eno veliko in eno srednjo obleko. To pa zato, da se je novoizvoljenemu papežu vsaj ena obleka za silo prilegla.

Obleka iz pismenih znamk. Brez dvojbe bode tudi naše ženske zanimala najnovejša obleka, katero si je nedavno neka Angleškinja naredila in jo nosila ter s svojo obleko med svojimi znankami vzbudila mnogo zavisti. Ubogi soprogi in rodovinski očetje, če se tudi pri nas vdomači ta najnovejša angleška moda, ker ni je šivilje, ki ne bi za tako obleko zaračunila po malem do 600 K. Obleka je bila narejena iz pisemskih znamk, tudi slamnik in pahljača sta bila okinčana s pismenimi vže rabljenimi znamkami. Za vso obleko je rabila izdelovateljica te najmoderneje secesijske obleke nič manj nego 30.000 pismenih znamk.

Kraljeva zaušnica. Nedavno je bil angleški kralj Edvard s kraljico Aleksandro v Dublinu. Pri tej priliki se je živo spomnil na svoj prvi obisk v tem mestu. Bil je ta čas sedanji kralj 8 letni, precej trmoglav deček. Ko se je peljal s svojo materjo kraljico Viktorijo, očetom in bratom v odprti kočiji po mestu, so oče, mati in brat na vse strani prijazno odzdravljali navdušenemu ljudstvu, le malo princ se je držal prihujeno. Kraljica mati je sicer to takoj opazila, toda dalje časa ni nič rekla. Končno pa se ni mogla nič več premagovati. Z eno roko je zbilna trdoglavemu princu klobuk z glave, z drugo pa mu je prisolila gorko zaušnico. Narod, ki je vse to videl, je burno pozdravljal kraljico.

Papeževa tiara. Tiara je grška beseda, ki jo omenja že Herodot. Pomeni naglavno

pokrivalo, kakor so jo nosili orientalci, posebno Perzijanci. Pozneje so nazvali tako tudi glavno pokrivalo rimskega papeža. Pa-peska tiara je bila spočetka bele barve, mitri podobne oblike in brez vsakih okraskov. Pozneje je dobila na spodnji strani ob čelu zlat rob, kateremu je dal papež Bonifacij VIII. († 1303) obliko krone. Isti papež je pridejal še drug zlat kroni podoben obroč; Urban V. († 1370) pridelal je še tretjo krono. Ob straneh visita dva trakova, na vrhu je pritrjeno državno jabolko s križem v znak, da krščanstvo vlada svetu. Izra papeža Pavla II. († 1471) je prvi del škrlatne, drugi modre, tretji pa zelene boje.

Papir za svalčice. Za vse se že skoraj porablja papir na svetu; le enega se še ni čulo, a zdaj je prišlo tudi to — iz papirja so jeli v najnovejšem času delati svalčice. Neki francoski časopis namreč ve poročati, da je v New-Yorku začela neka tovarna izdelovati cigarete iz papirja. Kako se pri tem postopa, poročajo listi naslednje: Papir se namoči v sodih, ki so napolnjeni s pravim tobakovim sokom; nato se dene papir v prešo, na kar ga tako režejo, kakor prava tobakova peresa. Le enega nimajo ta umetno prirejena peresa, namreč žilic. Baje je ta vrsta cigaret izvrstna — tako vsaj hočejo strastni kadilci cigaret.

Gospodarske drobtinice.

Nekatere sedaj najnavadnejne bolezni in napake vina.

Piše Ivan Bele, potovalni učitelj.

Najbolj varno je pred to kakor tudi pred drugimi boleznimi vino tedaj, če se ž njim prav ravna. Posebno tam, kjer se zavrelka čestokrat pojavlja, se mora vino na vsak način pravočasno pretakati. Pa to še ni dovolj. V enkrat pretočenem vinu se le še vedno nekaj kaleža vsede. Ko začne pomladni klet topleja postajati, začne se vino mešati, kalež se zopet vzdigne in premnogokrat so ravno v njem oni škodljivi bacili, ki bi zamogli vino pokvariti. Pameten kletar torej pretaka zlasti bolj lahka vina že pred novim letom z drož. Proti pomladni, prej ko se začne vino zopet mešati, pretaka že drugokrat.

Če je grozdje gnjilo, se mora sok iz tega takoj iztisniti. Mošt od takega grozinja kaže takoj pasterizirati ali pa v močno zažveplane sode pretočiti. V le nekoliko žveplanem sodu bode žveplena sokislina le občutljiveje bakterije zatrla, kvasnice pa lahko naprej živijo ter se tudi vrvež lahko po malem vrši. V močno žveplanem sodu se pa tudi vrvež vstavi. V tem slučaju se pusti mošt od gnjilega grozinja tako dolgo v tako žveplanem sodu, da se očisti, nato se pa potoči v drug čist sod tako, da se med pretakanjem prav močno z zrakom zmeša. Ker je škodljivo naravni vrvež mošta zadržati, ker se znajo vsled tega druge razne bolezni izčimiti, treba je pasteriziranemu moštu kakor tudi takemu, ki je bil zelo močno žveplan, doliti nekaj mošta od zdravega grozinja, ko ta najbolje vre. Vrenje takega mošta naj se potem na vso moč podpira.

Kjer se je bat, da bi znalo vino zavreti, tedaj se isto nikar ne razpošilja ob vročem času. Prodajalec in kupec bi imela sicer mnogo neprijetnosti ali škode. Pameten kletar pa ne bode nikoli razpošiljal vina, ki so dolgo na drožah ležala, če so ista še motna. On jih rajši preje čisti. Kjer se je bolezen pojavila, se da v nji početku vino še popolnoma rešiti. Ko se vničijo bakterije, ki ravno povzročajo to bolezen, tedaj je tudi bolezen pri kraju. Bakterije se pa zatirajo z močnim žveplanjem, bolno vino se torej nemudoma pretoči v močno žveplan sod. Mnogo popolneje kakor žveplanje mori pa pasteriziranje bakterije. V smislu Pasteurija se z višjo toploto v vinu (okoli 60 °) zamorijo vse škodljive bakterije kakor sploh organizmi, ki so v stanu v vinu kake temeljiteje premembe povzročiti. Pasteriziranje je sploh kaj izborno sredstvo, da se v okom pride boleznim n. pr. v vinu od gnjilega grozinja kakor sploh v vsakem slučaju, kadar se neče vino

po prvem pretakanju prav čistiti. Vinogradnikom bi torej to pasteriziranje mnogokrat kaj prav prišlo, bolje nego marsikatera druga manj umestna sredstva. Za pasteriziranje treba pa je primernih priprav, katere ne kaže sedaj opisovati.

Če pa je vino pri pasterizirani še kolikaj sladkorja imelo, tedaj naravno, da se mora takemu vinu pozneje kvasa dodati, da lahko zamore sladkor pozneje še popolnoma povreti.

Ako se je v vinu že kaj vinskega kamna razkrojilo, tedaj kaže takemu vinu potem ko je pasterizirano ali vsaj močno zažveplano, na 100 litrov okolo 100—200 gr vinske kislina dodati, da se nadomesti zgubljena vinska kislina, ki se veže zopet s kalijem ter tvori vinski kamen. Da naj temu vsemu sledi pa-metno čiščenje vina je naravno. Ako se z vinom takoj v početku bolezni tako ravna, tedaj se zna še popolnoma rešiti. Ko pa bo-

lezen zelo napreduje, tedaj pa ni za drugega nego za vun stočiti, kajti če je bolezen zelo napredovala, vino še za žganje ni več dobro. (Dalje sledi.)

Loterijske številke

Linc 22. avgusta: 62, 19, 72, 47, 46.
Trst 22. avgusta: 48, 67, 83, 64, 74.

Za mariborsko dijaško kuhinjo so dalo sledenje p. n. dobrotniki in dobrotnice: Kitak Jožef, župnik 4 K, Goričan, kaplan 10 K, Wutt, davč. kontrolor 3 K, Mihalič, kaplan 8 K, Ježovnik Tomaž,

posest. pri Sv. Benediktu v Sl. gor 2 K, Bohak, stol. kaplan 10 K, Krošelj Nikolaj namesto vence na grob svojega tasta 10 K, N. iz Ponikve kot kruh sv. Antona 3 K, rajna Lorber po I. Bauman 18 K, Ušen T. iz Zg. Grušovlj 3 K, gospa Šunko 20 K, Vozlič, kaplan 20 K. — Prisrčna zahvala vsem prijateljem učeče se mladine!

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 20. julija do 8. avg. poslali: ženska podružnica v Trbovljah zbirko in udinno 50 K, ženska podružnica v Celju 277-06 K, podružnica v Gor. gradu 70 K, gosp. prof. Karol Verstovšek II. prispevki od mariborske junijiske veselice 400 K, gospa B. Šunko v Razvanju 20 K. — Bog plati!

Društvena naznanila.

Dne 30. avg.: Veselica bral. društva pri Sv. Juriju ob Ščavnici s podučnim predavanjem in gled. igrama »Zamujeni vlak« in »Sv. Neža«.
 > > > Kmet. brałn. društva v Krčevini pri Ptaju redni občni zbor pri gosp. Bl. Vindiš na Štukih. Začetek ob polu 4. uri pop.
 > > > Mladen-dekliške zveze brałn. društva pri Sv. Juriju ob Ščavnici slavnost s tamburanjem, petjem ter igro »Zamujeni vlak«.
 Dne 6. sept. Veselica pri Kapeli z gledal. predstavama, slavnostnim govorom in petjem na telovadnem šolskem prostoru. Začetek po večernicah.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Najmanja objava 45 vin.

Večkratna objava po dogovoru.

Proda se.

Peska ali šodra iz apnenega kamna kdor želi, ga lahko dobi pri gospoj Ritonja v Poličanh. 337 10-8

Gostilna s koncesijo v Novi vasi pri Mariboru, na prav lepem prostoru, z velikim, lepim vrtom in dobrim prometom, se proda. Naslov pri upravnosti. 396 5-4

Novozidana hiša, dva vrta za zelenjavo, studenec z dobro vodo in stavbišče, 5 stanovanj, prodajalna z mešanim blagom, 5 minut iz mesta, se po ceni proda. Vpraša se v Novi vasi št. 151. 393 3-4

Enonadstropna hiša, v lepi legi, za trgovino, ali pa za penzioniste pri pravna, z lepim vrtom, se zavoljo odpovedanja po ceni proda v Studencih pri Mariboru, blizu cerkve sv. Jožefa. Vpraša se pri upravnosti. 400 (4)

Hiša s 5 stanovanji, studenec in lepim vrtom, se proda. Več se izve pri lastniku v Studencih pri Mariboru št. 118. 442 3-1

Nova, enonadstropna hiša na vogolu z 9 stanovanji, v modernem slogu zidana, z dvema verandama, pred hišo lep vrt, studenec itd. se takoj proda v Studencih pri Mariboru št. 140 za 34.000 kron. 421 6-3

Gostilna s točenjem piva vina, pičače in žganja, se proda. Cenjena je 4000 gld. vknjiženih ostane 1500 glo.; ima 3 sobe, kuhinjo, hlev, ledeno in vodnjak, z lepim vrtom, sadenosnikom in njivo. Ugodno je tudi za mesarijo. Naslov pove Ignacij Kramberger v Jarenini št. 8. 407 3-3

Novo hišo s tremi stanovanji, 146 klapter njive, s studencem, proda Ferd. Dominiko v Novi vasi, Gornja Radvanjska cesta št. 164. 416 3-3

Gostilna s popolno koncesijo, prodajo tobaka in trgovino, se proda na lepem kraju spodnjestajerskem. Kje, pove upravništvo. 431 2-2

Mala hiša s sadnim in zelenjadnim vrtom, za vpkocenje ali obrtnike posebno priuerno, je na prodaj. Več pove Anton Merzhan, Maribor, Weinbaugasse 23. 352 4-3

Novozidana hiša s tremi sobami, z eno kuhinjo, blizu farne cerkve, za vpkocenje primerna, se proda. Lep razgled, sadni in zelenjadni vrt, 3 orale njiv, hlev za konja, krave in prašice, vse zidano in z opeko krito. Natančneje se izve pri dedičih pokojnega Jožeta Vaupič pri Sv. Juriju ob Ščavnici. 444 3-1

Nova hiša, v šmarskem slogu, 12 let drvka prosta, v bližini Maribora, z vrtom, dvoriščem, kletjo, perilnico, blizu gozda, čez 500 gld. najemnine, se po ceni in pod ugod. pogoji proda. Naslov pove uredn. 446 3-1

Sodarski učenec se takoj sprnjme. Kje? pove upravništvo. 425 3-3

Izučen sodar z dobrimi spričevali v kletarstvu, išče službe, kot samostojen mojster ali pa h kaki grajščini ali veliki vinski trgovini. Naslov pri upravništву. 418 3-3

Kot cerkvenik išče službe dobro priporočen, zanesljiv in trezen mož. Naslov pove upravništvo. 441 3-1

Služba organista in cerkovnika v Laporju je razpisana. Prednost imajo oznenjeni in taki, ki so dovršili orglarsko šolo. — Cerkv. predstojn. 415 2-2

Učenca sprejme takoj v trgovino mestnega blaga Josip Sorko, trgovec, Breg pri Ptaju. 411 2-2

2 sodarska učenca sprejme takoj Mihael Cignar v Mariboru, Schillerstr. št. 17. 429 3-2

Razno.

Šunka s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prašičji jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave, boljše 1 gld., iz šunkna 1 gld. 20 kr. ogrske 1 gld. 80 kr. kilo. Velika klobasa ena 20 kr. Pošilja le dobro, pošteno blago od 5 kg naprej proti povzetju Janko Ev. Sirc v Kranju. 320 5

Dijaka spodnje gimnazije in dobre hiše vzame v vse preskrbovanje blizu šol stajajoči I. Weixl, nadučitelj v p., Zofijni trg št. 3, 1. stopn., II. nadstropje. 443 3-1

Lepa novozidana hiša

pritlična, 10 let davka prosta, z vodovodom, s pritiskajočim se vrtom, v zdravi legi v Mariboru, se vsled prestavljenja lastnika proda po ceni. Pripravno za penzioniste. Naplačilo 2000 K. Naslov pri upravništву. 447 3-1

Prav lepa prilika se ponuja kakemu trgovcu da prične v nekem večjem kraju na Dolenjskem trgovino. Dober obisk mu je zagotovljen, če bo postregel s poštenim blagom. Ponoudbe na upravništvo. 432 2-2

Marko Reicher urar v Mariboru Dravska ulica št. 10.

da na znanje, da popravlja cerkvene ure po najnizjih cenah in nove, kakor tudi vsake druge z močnim in boljšim kolesovjem. Opomni se še, da se jamči za vsako novo uro 3 leta in za staro popravljeno na 1 leto. Priporoča se vsem cerkvenim in župnijskim uradom.

408 3-3

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogu

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, ilte železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strčev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, merit in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štore), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroku železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Nove, suhe gobe
kakor vse deželne pridelke

kupi ANT. KOLENC,
trgovec v Celju.

Priporoča tudi slavnemu občinstvu svojo bogato zalogu
vsakovrstnega špecerijskega blaga na debelo in drobno.

358 10-7

I. F. PAYER, 158 10-7
kamnoseški mojster v Mariboru,
Kokoschínegg- in Hilariusstrasse.

Predno se kdo odloči za nakup nagrobnega kamena, naj se prepriča
o moji ceni ter si naj ogleda mojo veliko in raznovrstno zalogu

čez 100 izgotovljenih in zelo lepih
nagrobnih kamenov.

Vsakomur dam vedno uljudno pojasnila ne da bi ga silil k nakupu.

Priporočam se tudi v izdelovanje vseh v mojo stroko spadajočih
kamnoseških in kiparskih del posebno altarje, krstne kamne, obhajilne
klopi ter poslužim radovljeno z vzorci in proračuni.

Zelo solidna postrežba pri nizkih cenah!

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster v Mariboru
Schillerstrasse 25

se priporoča v izvrševanje vseh cerkvenih del, grobov, nagrobnih
kamnov in stavbinskih del, podob in ornamentalno - kiparskih del,
kakor tudi popravila na istih. — Vzorci in proračuni.

Jožef Kolarič,

mizarski mojster v Mariboru

Tegetthoffov trg št. 3

(prej samostan sester reda sv. Frančiška),

absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem
muzeju na Dunaju 376 26-3

se priporoča slavn. občinstvu v izdelovanje vseh mizarskih izddelkov za
poslopnja, pohištva in uprave za sobe in prodajalnice, ter vsakovrstno
delo v šoli in cerkvi v vseh slogih najfinješega in najpriprostejšega izdelka.

Načrti in proračuni so na razpolago.

DEMETRIJ GLUMAC,
kotlar v Mariboru

Kaserngasse št. 13.

Kaserngasse št. 13.

priporoča svojo veliko zalogu kotlov za kuhanje žganja, kotlov za perilo
in peronospera brizgalnice.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča
dela točno in po ceni. 265 15

Naznanilo.

V Loki pri Žusmu vršili se bodo zanaprej vsako
leto širje novi sejmi in sicer:

435 3-2

13. aprila, 20. julija, 25. avgusta in 12. septembra.

Kadar pride eden teh dni na praznik ali nedeljo, bode sejem
pribodenji dan.

Že letos se bodeta torej vršila dva sejma namreč:
25. avgusta in 12. septembra.

Sejnišče leži tik okrajne ceste, železn. postaja je Št. Jurij.

Izdajatelj in kalčnik kat. tisk. društvo.

Odgovorni urednik: Ferdo Leskovar.

Tisk tiskarne sv. Cirila,

Trgovskega učenca

878 5

s poštene hiše, z dobro šolsko izobrazbo sprejme takoj
tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kor. ul. 5.

Kmetijsko društvo v Dobrepoljah

priporoča za jesensko setev seme

„zlate pšenice“

ki je prinešena iz Amerike ter se tudi v naših krajih izborni ponaša. V
vsakem oziru je boljša kakor navadna domača pšenica. Razpošilja se v vrečah
po 50 kg za 15 K in v vrečicah po 5 kg za 3 K.

413 3-3

Preselitev.

Uljudno naznanjam cenj. p. n. občinstvu, da
sem se preselil s svojo izdelovalnico pil v

Tegetthoffovo ulico št. 26.

Franc Ks. Kantner,
pilar. 414 3-3

VABILO na občni zbor

Kmetijskega društva v Leskovcu

ki se bo vršil dne 6. septembra 1903, ob 3 uri popol. v društ-
venih prostorih.

Dnevni red: 1. Izvolitev enega odbornika v načelstvo.
2. Slučajnosti. — Opomba. V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor
ne bi bil sklepčen, sklicuje se s tem drugi občni zbor ob 4. uri
na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo sklenjal brez ozira
na število vdeležencev.

438 1-1.

NAČELSTVO.

Objava.

440 1-1

Na deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru vršil
se bode v dobi od 22. do 26. septembra t. l. tečaj za porabo
sadja in povrtnine. O tej priliki poučevalo se bode, kako naj se
sadje obira, prebira (sortira), razpošilja, hrani ali kako se naj pri-
merneje od njega napravljajo trpežni izdelki. Poučevalo se bode teo-
retično in praktično. Tudi konserviranje (ohranjevanje) raznih po-
vrtnin po najprimernejših načinih se vdeleženci tečaja lahko nauče.
Vse, kar je v učnem načrtu tega tečaja, poučevalo se bode tako,
da bode zainteresirani vsak sam za se tudi istinito porabiti.

Število vdeležencev omejeno je s 30 osebami.

Teoretičen in praktičen pouk traja vsak dan od 9. do 1/2 12.
ure dopolne in od 2. do 4. ure popoldne. Šolnine ni treba za to
nikake plačati.

Za sprejem v tečaj se oglaša lahko do 15. septembra t. l. pri
ravnateljstvu štajerske deželne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Cena vžigalic:

1 orig. zabol s 500 za-
vitki (normal) K 48.—
franko Ljubljana 2% popusta

1 orig. zabol s 500 zav.
(Flaming) K 52.—
franko Ljubljana 2% popusta

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zalogā pri J. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**
Te vžigalice
sovprid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI.

IV. Perdan, Ljubljana

Mravljinska jajca

439 **kupuje** 8-1
po najvišji ceni trgovec

M. Berdajs,
Maribor, Zofijni trg.

Gospica Gustka Rodič
iz Maribora in

445

France Lamprecht,
uradnik c. kr. drž. ravnat. v Beljaku.

zaročenca.

Današnji list ima „Naš Dom“ kot prilog!